

Νικόλαος Δ. Βραχνής

MD, PhD, FRCOG, DFFP, PCME
Μαιευτήρας - Γυναικολόγος

Αναπλ. Καθηγητής Μαιευτικής - Γυναικολογίας
Ιατρική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών
Επισκέπτης Καθηγητής Μαιευτικής και Ιατρικής
Εμβρύου Πανεπιστημίου St. George's Λονδίνου

Βασιλίσσης Σοφίας 124B • 115 26 Αθήνα
τηλ.: 210 7777442 • fax: 210 7777390
κιν.: 6974 441144
email: nvrachnisiatreio@hotmail.com

Test Pap, HPV – DNA test και HPV m-RNA test (APTIMA)

Η λοίμωξη από τον ιό HPV αποτελεί το πιο συχνό σεξουαλικά μεταδιδόμενο νόσημα (ΣΜΝ). Υπολογίζεται πως περίπου 3 στους 4 ανθρώπους που έχουν σεξουαλικές επαφές θα έρθουν κάποια στιγμή στη ζωή τους σε επαφή με ένα στέλεχος του ιού. Έχουν βρεθεί περισσότεροι από 100 τύποι του ιού με περίπου 40 από αυτούς να μολύνουν τη γεννητική περιοχή ανδρών και γυναικών.

Ο κύριος τρόπος ανίχνευσης του ιού ήταν εδώ και κάποιες δεκαετίες ο τακτικός έλεγχος του τραχήλου της μήτρας με λήψη τεστ Παπανικολάου (τεστ Pap). Τα τελευταία χρόνια όμως με τη πρόοδο της επιστήμης και της τεχνολογίας έχουν ανακαλυφθεί τεστ πιο ειδικά και ευαίσθητα από το τεστ Pap που ο γυναικολόγος μπορεί να χρησιμοποιήσει ώστε να επιβεβαιώσει το αποτέλεσμα του τεστ Pap. Τα δύο πιο πολυχρησιμοποιημένα είναι το HPV-DNA test και το HPV m-RNA test (APTIMA). Πρόκειται για τεστ η λήψη των οποίων γίνεται ακριβώς όπως αυτή και του τεστ Pap, με τις διαφορές να βρίσκονται στην επεξεργασία του υλικού και το τρόπο ανίχνευσης του ιού.

ΔΙΑΦΟΡΕΣ TEST PAP, HPV-DNA TEST ΚΑΙ HPV m-RNA TEST

Πιο συγκεκριμένα, το **τεστ Pap** ανιχνεύει τις αλλαγές και τις αλλοιώσεις που προκαλεί ο ιός του HPV στα κύτταρα του τραχήλου της μήτρας. Έτσι είναι δυνατόν να βρεθούν οι αλλοιώσεις σε αρχικό στάδιο.

Το **HPV-DNA test** ανιχνεύει το DNA συγκεκριμένων τύπων του ιού στα κύτταρα του τραχήλου της μήτρας. Με αυτό το τρόπο, επιβεβαιώνεται η παρουσία των συγκεκριμένων τύπων του ιού, αλλά δε παρέχει πληροφορίες για την ύπαρξη ή όχι αλλοιώσεων μέσα στα κύτταρα του τραχήλου της μήτρας.

Ομοίως, το **HPV m-RNA test (APTIMA)** ανιχνεύει στα κύτταρα του τραχήλου της μήτρας την ύπαρξη m-RNA του ιού. Έτσι, ανιχνεύεται η ύπαρξη του ιού στα κύτταρα του τραχήλου της μήτρας και κυρίως η ενσωμάτωσή του στα κύτταρα αυτά. Με αυτό το τρόπο μπορεί να ανιχνευθεί η λοίμωξη των κυττάρων πριν ακόμα εμφανίσουν αλλοιώσεις από τη λοίμωξη με τον ιό.

ΠΟΤΕ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΤΟ ΚΑΘΕ ΤΕΣΤ

- Το **test Pap** αποτελεί την εξέταση εκλογής όσον αφορά τη παρακολούθηση σε τακτική βάση του τραχήλου της μήτρας. Σκοπός του τακτικού ελέγχου είναι η πρόωμη διάγνωση αλλοιώσεων στα κύτταρα που προκαλούνται από τη λοίμωξη με κάποιο από τους τύπους του ιού των κονδυλωμάτων (HPV).
- Το **HPV-DNA test** μπορεί να πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα με τη λήψη του test Pap (co-testing) είτε αργότερα σαν συμπληρωματικός έλεγχος όταν υπάρχουν ευρήματα από το test Pap.

Πιο συγκεκριμένα, το HPV-DNA test ανιχνεύει τμήματα του DNA του ιού των κονδυλωμάτων που μπορεί να βρίσκονται πάνω στην επιφάνεια των κυττάρων του τραχήλου της μήτρας.

Όταν πραγματοποιείται ταυτόχρονα με το test Pap αυξάνεται η ικανότητα διάγνωσης των προ-καρκινικών αλλοιώσεων στα κύτταρα του τραχήλου. Η ταυτόχρονη χρήση και των δύο συστήνεται σε γυναίκες ηλικίας 30 ετών και άνω και αυτό γιατί η ευκαιριακή λοίμωξη από τον ιό είναι πολύ συχνή σε ηλικίες μικρότερες των 30 ετών χωρίς όμως να έχει προκληθεί κάποια αλλοίωση ακόμα και με την αυτόματη ίαση να πραγματοποιείται σε πολύ μεγάλο ποσοστό των γυναικών αυτών. Έτσι αποφεύγεται η υπερ-θεραπεία γυναικών που στη πραγματικότητα δε θα χρειάζονταν κάτι ως θεραπεία. Όταν υπάρξουν ευρήματα στο test Pap, δηλαδή αλλοιώσεις στα κύτταρα του τραχήλου της μήτρας, η χρήση του HPV-DNA test μπορεί να βοηθήσει στο θεραπευτικό πλάνο των γυναικών αυτών. Αν σε κάποιο test Pap βρεθούν κύτταρα ASCUS (κύτταρα μη φυσιολογικής μορφολογίας χωρίς όμως αλλοιώσεις χαρακτηριστικές προκαρκινικών βλαβών) η γυναίκα μπορεί να κάνει ένα HPV-DNA test ώστε να επιβεβαιωθεί ή όχι η παρουσία του ιού. Αν το HPV-DNA test βγει θετικό τότε η ασθενής πρέπει να υποβληθεί σε κολποσκόπηση.

- Το **HPV m-RNA test (APTIMA)** μπορεί να ανιχνεύσει καλύτερα μια ενεργό λοίμωξη από τον ιό του HPV και όχι στοιχεία μιας επιφανειακής (αρχόμενης) λοίμωξης, αφού εντοπίζει τμήμα του m-RNA του ιού που έχει ενσωματωθεί στα κύτταρα του τραχήλου της μήτρας. Πρόκειται για ένα τεστ το οποίο δεν ανιχνεύει τις αλλοιώσεις στα κύτταρα της ασθενούς αλλά την ύπαρξη του ίδιου του ιού. Μπορεί να ανιχνεύσει 14 τύπους υψηλού κινδύνου, τύποι που ευθύνονται για περίπου 95% όλων των καρκίνων του τραχήλου της μήτρας. Στην Ελλάδα χρησιμοποιείται κυρίως επί ευρημάτων σε test Pap, ενώ σε άλλες χώρες όπως για παράδειγμα στο Ηνωμένο Βασίλειο αποτελεί τη κύρια εξέταση όσον αφορά το τακτικό προληπτικό έλεγχο των γυναικών.

ΠΩΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΤΕΣΤ

Και τα τρία τεστ πραγματοποιούνται με παρόμοιο τρόπο. Αφού η γυναίκα τοποθετηθεί στην ειδική γυναικολογική καρέκλα (boom) ο γυναικολόγος χρησιμοποιεί ένα κολποδιαστολέα για να ανοίξει το κόλπο και να μπορέσει να δει το τράχηλο της μήτρας. Με μια σπάτουλα και μια μικρή βούρτσα θα γίνει λήψη βλέννης και κυττάρων από το τράχηλο της μήτρας και εξωτερικά αλλά και εσωτερικά του. Η βλέννη και τα κύτταρα αυτά θα χρησιμοποιηθούν από τον κυτταρολόγο ώστε να γίνει η διάγνωση.

ΚΑΘΕ ΠΟΤΕ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΤΟ ΚΑΘΕ ΤΕΣΤ

- Όσον αφορά το **test Pap**, σύμφωνα με το Αμερικανικό Κολλέγιο Μαιευτήρων και Γυναικολόγων, πρέπει να πραγματοποιείται για πρώτη φορά και φυσικά εφόσον υπάρχουν ήδη ολοκληρωμένες σεξουαλικές επαφές. Η συχνότητα του τακτικού προληπτικού ελέγχου με test Pap κυμαίνεται από 1 έως 3 έτη.
- Όσον αφορά το **HPV-DNA test**, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως αυτό μπορεί να πραγματοποιείται είτε ταυτόχρονα με το test Pap είτε ως

συμπληρωματικός έλεγχος μετά από παθολογικό αποτέλεσμα στο test Pap. Αποφεύγεται σε ηλικίες μικρότερες των 30 ετών και αν πραγματοποιηθεί σε συνδυασμό με test Pap (co-testing) μπορεί να πραγματοποιείται κάθε 3 χρόνια.

- Τέλος, όσον αφορά το **HPV m-RNA test**, σύμφωνα με τις οδηγίες του Βασιλικού Κολλεγίου Μαιευτήρων και Γυναικολόγων του Ηνωμένου Βασιλείου (RCOG) πρέπει να πραγματοποιείται κάθε 3 χρόνια.